

Tuulia Innala, Mäntynen Kaisa

Eduskunnan ympäristövaliokunta

YmV@eduskunta.fi

HE 82/2026 vp

Kuuleminen 8.5.2026

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja verkon välityspalveluiden valvonnasta annetun lain 1 ja 7 §:n muuttamisesta

Suomen Kuntaliitto ry kiittää ympäristövaliokuntaa kutsusta tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä HE 82/2026 vp ja antaa asiassa myös kirjallisen lausunnon. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi jätelaissa muun sääntelyn ohella kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle uusia tehtäviä. Kunnan elintarvikevalvontaviranomainen toimisi markkina- ja elintarvikevalvontaviranomaisena EU:n pakkausasetuksessa säädetyn kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta koskevan vaatimuksen osalta sekä valvoisi pakkausasetuksen noutoruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamista. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 12.8.2026.

Yleistä lakiehdotuksesta

Kuntaliitto toteaa alkuun, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle ei lähtökohtaisesti tulisi antaa uusia tehtäviä elintarvikelainsäädännön ulkopuolelta. Elintarvikevalvonnan tarkastukset ovat jo nykyään varsin raskaita, ja niissä tulisi keskittyä elintarvikehygienian kannalta vaikuttavaan ja riskiperusteiseen valvontaan. Lisätehtävien antaminen elintarvikelainsäädännön ulkopuolelta aiheuttaa sen, ettei elintarvikevalvonnan kannalta tärkeitä ns. korkean riskin kohteita pystytä valvomaan riittävästi.

Kuntaliitto toteaa, että useissa säädösmuutoksissa kuntien valvontaviranomaisille on lisätty uusia tehtäviä, joiden kunkin on vaikutusten arvioinneissa yleensä todettu lisäävän työmäärää jonkin verran. Näitä ns. vähäisten työmääriä lisäävien muutosten yhteisvaikutuksia ei kuitenkaan ole missään yhteydessä analysoitu ja riittävästi kompensoitu.

24 a §. Markkinavalvonta

**Kuntaliitto esittää, että kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen sijaan jä-
telain 24 a §:ssä velvoitettaisiin vain Ruokavirasto valvomaan pakkausase-
tuksen kierrätysmateriaalien vähimmäisosuutta koskevaa vaatimusta. Elin-
tarvikevalvontaviranomainen velvoitettaisiin avustamaan tehtävässä tarvit-
taessa.** Kyseessä on tehtävä, joka perustuu pitkälti asiakirjavalvontaan, mitä
Ruokavirasto voisi hoitaa keskitetysti. Kunnan elintarvikevalvontaviranomai-
nen voisi sitten Ruokaviraston pyynnöstä esim. jalkautua tarkastamaan epä-
selvät tapaukset.

Yhtenä perusteena lakiehdotukselle on mainittu ns. kontaktimateriaalien
valvonnan kuuluminen kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Kuntaliitto
huomauttaa, että myös kontaktimateriaalien valvonnassa tukeudutaan hyvin
paljon Ruokaviraston asiantuntemukseen, koska valvonnan edellyttämän eri-
tyisosaamisen kerryttäminen ja ylläpitäminen on yksittäisessä valvontayksi-
kössä hyvin haastavaa.

25 §. Muut valvontaviranomaiset

Kuntaliitto toteaa, että kunnan elintarvikevalvonnan tarkastusten yhtey-
dessä on mahdollista valvoa ehdotetun 25 §:n uuden 3 momentin mukai-
sesti ruoka- ja juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja uudelleenkäyttö-
tarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamista. Kuntaliitto huomauttaa,
että uusien valvottavien kokonaisuuksien lisääminen tarkastuksiin lisää kaik-
kien osapuolten, myös toiminnanharjoittajien, hallinnollista kuormaa.

122 § Tiedonsaantioikeus

Ehdotuksen mukaan kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle on oikeus
pyynnöstä saada toiminnanharjoittajalta tiedot, jotka ovat välttämättömiä
pakkausasetuksen 28 ja 32 artiklan mukaisen uudelleentäyttövelvollisuuden
sekä 33 artiklan mukaisen uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden
noudattamisen valvomiseksi. Kuntaliitto pitää muutosta tarpeellisena.

126 §. Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Pykälään lisättäisiin viittaus myös pakkausasetukseen. Tällöin ehdotuksen
mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo säännöksiä, jatka-
masta tai toistamasta säännösten tai määräysten vastaista menettelyä tai
määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa. Kunta-
liitto pitää ehdotusta asianmukaisena.

Tuulia Innala, Mäntynen Kaisa

144 §. Maksut

Kuntaliitto korostaa, että em. 24 a ja 25 §:n velvollisuuksien valvonnasta aiheutuneet kustannukset on voitava periä valvontamaksuina.

Siksi on hyvä, että pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uudet 4 ja 5 kohdat, joiden mukaan kunnan elintarvikevalvontaviranomainen voisi periä maksun noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleentäyttövelvollisuutta ja noutoruoka- ja -juoma-alan uudelleenkäyttötarjontaa koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista sekä muovipakkauksen kierrätysmateriaalin vähimmäisosuutta koskevan velvollisuuden noudattamiseen liittyvistä tarkastuksista ja muista valvontatoimista.
Kuntaliitto kannattaa ehdotusta, joka mahdollistaa maksujen perimisen.

Valvonta ja seuraamusjärjestelmä

Kuntaliitto pitää jätelain seuraamusmaksujärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena tärkeänä ja tämä tulee ottaa huomioon lain seuraavissa kehitysvaiheissa. Seuraamusmaksujärjestelmän kehitystyön ollessa vielä kesken sitä ei kannata ottaa vain pakkausasetuksen vuoksi käyttöön, mutta pakkausasetuksen erillistä hallinnollista sakkoa ei kannata kytkeä myöskään nykyiseen toimimattomaan laiminlyöntimaksujärjestelmään.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuulia Innala
Erityisasiantuntija

